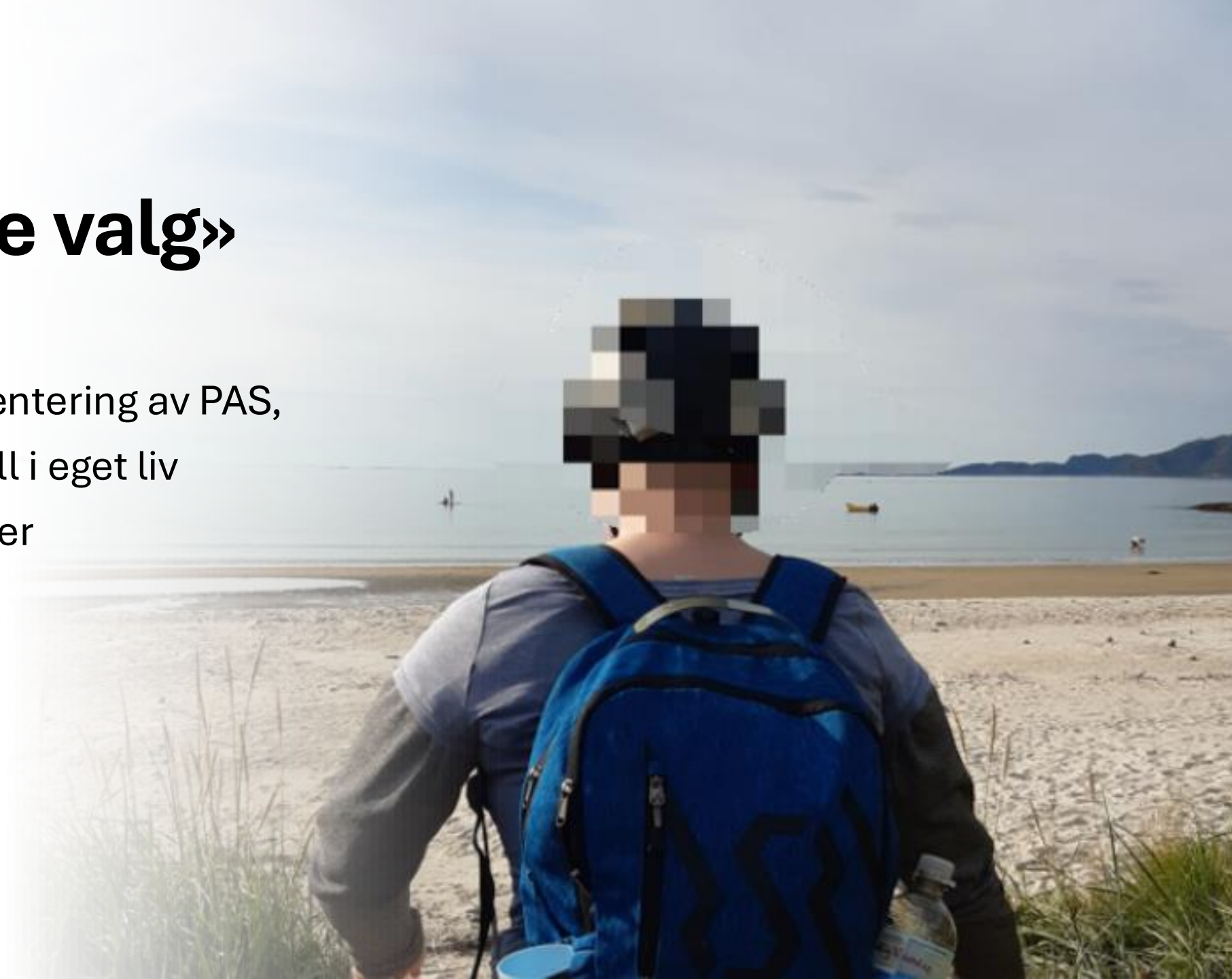

«Mitt liv, mine valg»

En historie om implementering av PAS,
kulturendring og kontroll i eget liv

- Personsentrerte verdier

Hvem er Sofie?

- En livsglad dame i slutten av 20-årene
- Høyt energinivå
- Humor og rampestreker!
- Sterke meninger

- Diagnoser:
 - Alvorlig psykisk utviklingshemming
 - Autismespekterdiagnose

Ressurser

- ADL- ferdigheter
- Bruke PECS
- Liker mennesker
- Gode kommunikative strategier

Utfordringer

- Uro
- Selvskading
- Annen utfordrende atferd
- Begrensa talespråk
- Tvangspreget atferd og tale

Sofies viktige aktiviteter

- Leke med å kaste sand, stein, snø o.l
- Svømme, bade, vannlek
- Høre på musikk, styre musikken selv
- Se på tv - styre fjernkontrollen selv
- Kjøre bilturer
- Besøke lekeplasser

Hvordan var det før?

- Fokus på tydelig struktur
- Mange krav
- Mye utfordrende atferd
- Mye bruk av tvang og makt for å average vesentlig skade
- "Pause" : ved uønsket atferd
- Lite selvbestemmelse
- Uenighet i team
- Redd for eskalering av atferd
- Gjort i beste mening
- Uenigheter om beslutninger om bruk av tvang (inngripskriteriet)
- 2:1 bemanning, ikke alltid praktisert

PECS- tavle

Aktiviteter for formiddagen

- Ordne tavla
- Flytte pec til aksjon tavla
- Følge rekkefølge
- 3 porsjoner mat I hver måltid og skal drikke vann før hver porsjon mat.
- Musikk skal sitte/danse I sensor rom
- CD spiler styre selv/Film
- Telefon/iPad og fjernekontrol styre av personal

Selvskading som førte til sår

2017 : Store sår i hodet – over 2 år

2019: Flere nedleggelse
daglig (tvangsvedtak)

2021: Fra gammel til ny bolig (Lite atferd og tåler bedre sosiale settinger)

2022 – 2023: utskiftninger i ledelse

2023: Bil ble ødelagt , uten bil april – juni,

- Mistet aktiviteter. Bilkjøring, barnehage turer, svømming og bading osv.
- Biter sår på armene
- Smerter fra sår førte til mer selvskading

- 2011 (13 år) : på 3 måneder 80 hendelser med bruk av A-meldinger
- Til sammen over 400 A-meldinger i 2010 og 2011
- 2013: 13 ganger utfordrende atferd i døgnet.

Tvang og makt- vedtak kapittel 9 (hol.)

2011:

- Første tvangsvedtak etter sosialtjenesteloven kap. 4a
- Planlagt skadeavvergende tiltak i nødsituasjon

2019:

- Flere nedleggelse daglig (tvangsvedtak)
- Etterhvert også omsorgstiltak
- Fornyet hvert år

Starten på en endring

- Flere faktorer som startet endringsarbeid
- Ny ledelse og økt bemanning
- PAS-Konferansen 2023
- Kontraster i gruppen
- Møter
- Iverksettelse av tiltak; Selvbestemmelse

Positiv atferdstøtte

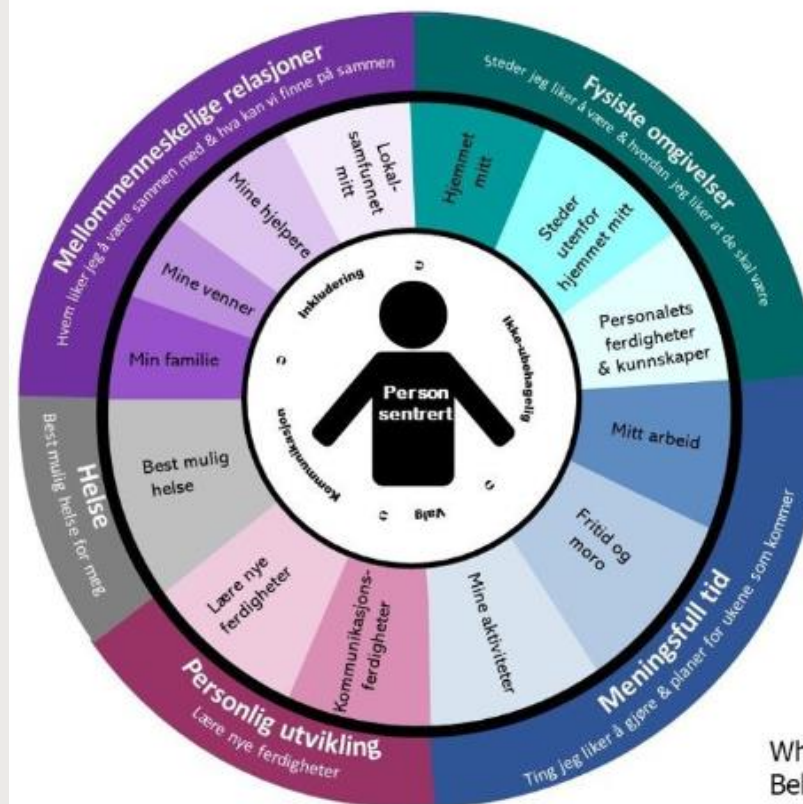
Både verdibasert og metodisk – en evidensbasert tilnærming som fokuserer på forebygging

MÅL:

- Økt livskvalitet
- Forebygging av tvang
- Personsentrert tilnærming

Det optimale livshjulet:

Hva gjør livet godt?
& hvor skal vi lete hvis det er en atferd som utfordrer?

Wheel of Optimal Living, in the Positive Behaviour Support Policy, Saint John of God Community Services clg. Ireland 2018.'

Implementering av positiv atferdstøtte

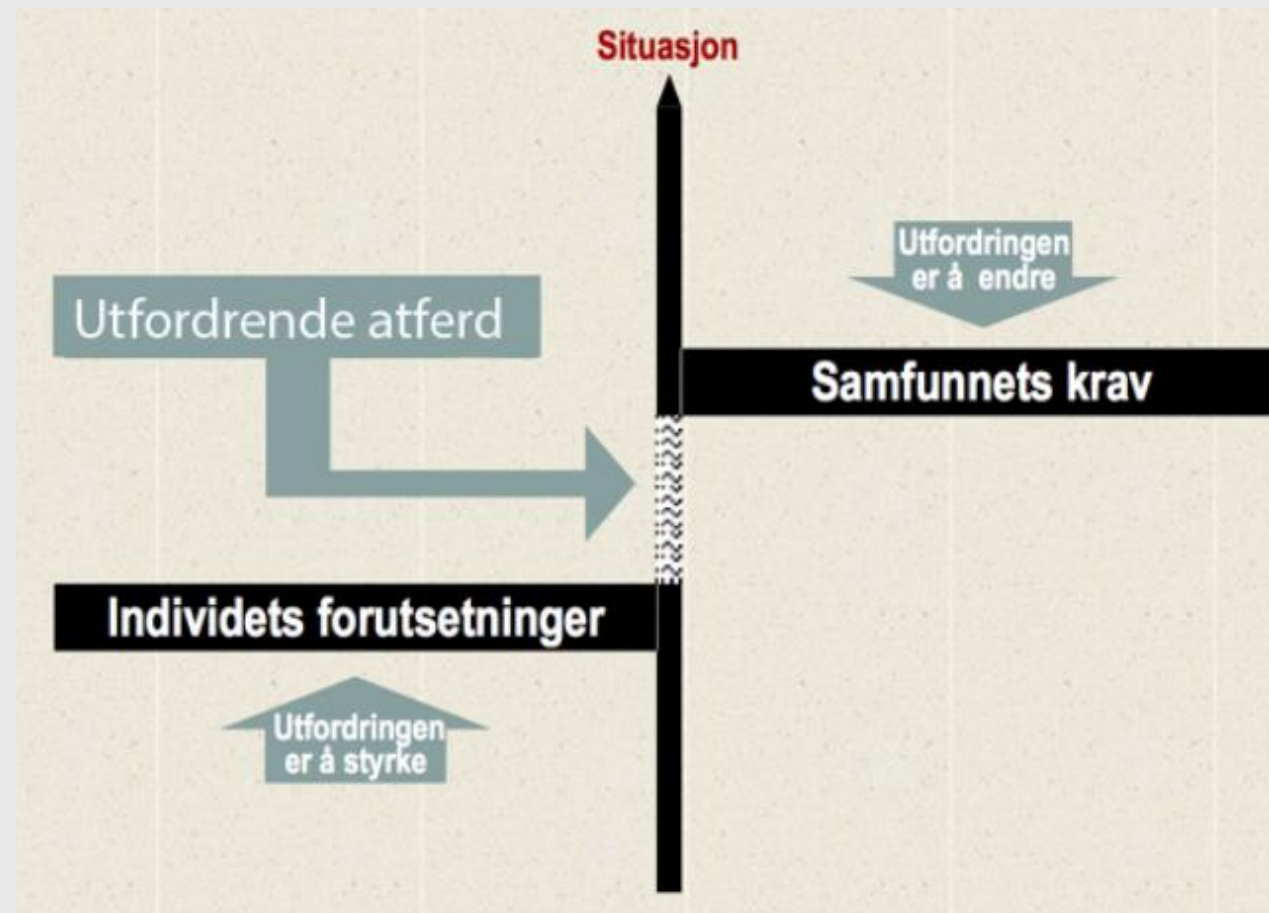
Hovedmål: ØKT LIVSKVALITET

Sekundærmål: redusere utfordrende atferd og bruk av tvang

Forståelse av atferdens funksjon:

Fra medisinsk-modell til relasjonell

- Personen er ikke vanskelig, men *har* det vanskelig
- Verdier

Proaktive tiltak

Beskyttende tiltak

- Bil, hjelm, sårstell

Musikk og lyd

- Tilgang til egne eiendeler

Kommunikasjon

- Nysgjerrighet
- Bevegelsesfrihet
- Utrykke egne behov
- Ta valg

Medisiner

- Hva er en god dag?

Kulturrendring i personalgruppa

Den mjuke er sterkare enn den harde

Den milde er sterkare enn det strenge

Den som bøyer seg står lengst

Sitat oversatt av Halldis Moren Vesaa

FØR OG ETTER

Voksenstyring
Tydeligere rammer
Faste regler og rutiner
Avhengighet
Ferdig lært
Fokus på atferd som
utfordrer

Samarbeid
Frivillighet
Fleksibilitet
Selvstendighet
Kan lære
Fokus på livskvalitet og
selvbestemmelse

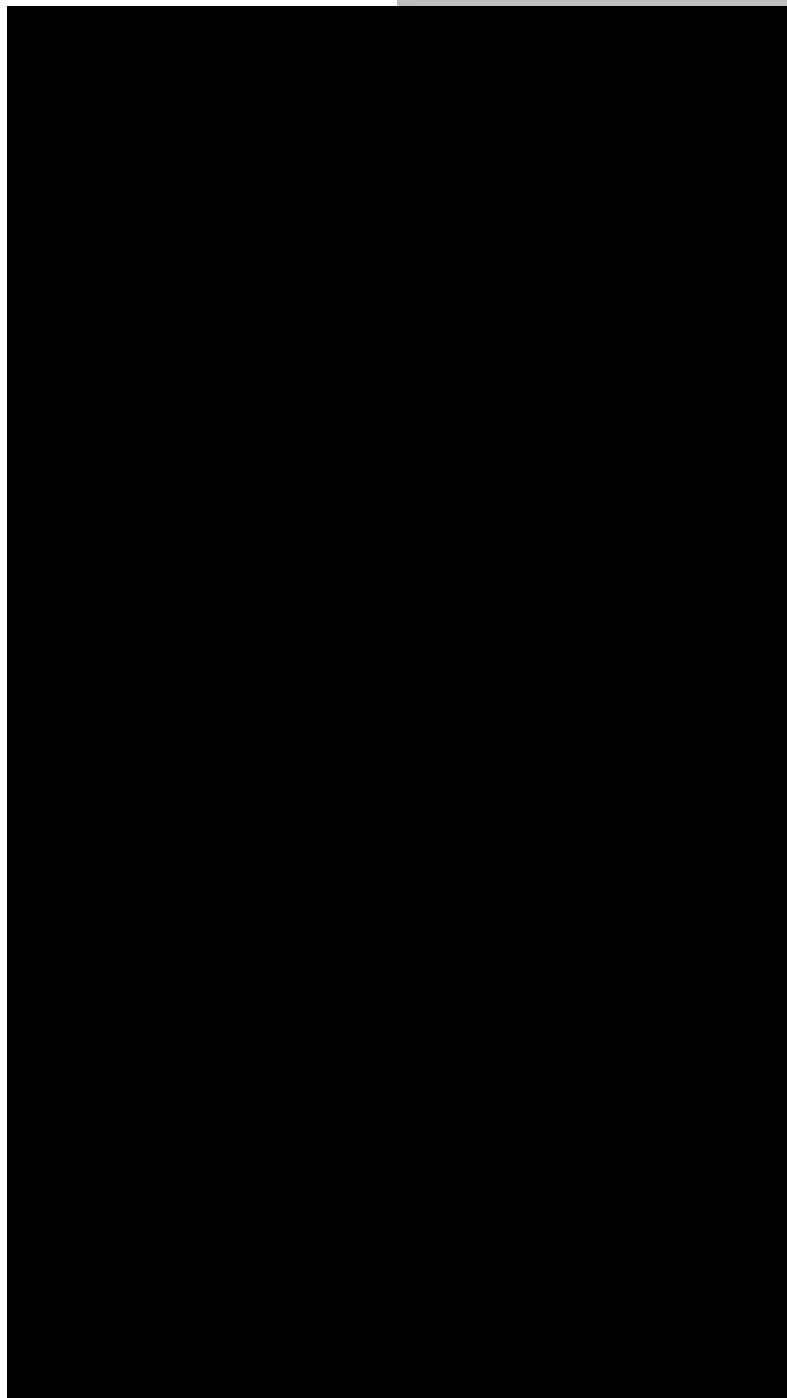
Hva var utfallet av endringene?

- Mindre atferd som utfordrer
- Mindre bruk av tvang (20 ganger i 2025)
- Trappe ned beroligende legemidler
- Mer kommunikasjon
- Hva sier foreldrene om endringen?
- Økt livskvalitet
- Endring i kapittel 9 vedtak

Veien videre...

- Tid uten bitebeskyttelse og hjelm
- Utvidet kommunikasjonsystem
- Endret kapittel 9 vedtak
- Videre nedtrapping av medisiner
- Forstette fokus på selvbestemmelse og frihet i eget liv.

Takk for oss!

Hvis du har spørsmål til presentasjonen i etterkant kan du nå oss på : ida.eggen.skogsrud@tromso.kommune.no